

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA
KRON 8⁻, ZA DIJAKE KRON 6⁻; POSA-
MEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA
NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10⁻, ZA
DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13⁻

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA URED-
NIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATO-
LIŠKA TISKARNA. :: NAROČNINA, REKLA-
MACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO
LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 1. * 29. APRILA 1915 * IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 35.

Iz bojev v Karpatih.

Avstrijska straža pelje moža, obtoženega vohunstva, k vojnemu poveljniku.

Naši pionirji in ruski oklopni vlak. ☉ Z zahodnega bojišča. ☉ Nemške čete na Rusko-Poljskem. ☉ Skrb za preživetje armade. ☉ Velika noč na bojišču. ☉ Lov podmorskih čolnov na angleške ladje. ☉ Pogled na Dardanele. ☉ Utrdbe ob Bosporu. ☉ Ljubljanski cesarski strelci v Karpatih.

Prijatelja.

(Poslovenil V. Schweiger.)

Bilo je v začetku leta 1871. V notranjosti Francije je stala nemška armada. Z zmago in slavo ovenčana je preplavila Francijo in hrabrost nemških čet je bila znana po vseh deželah. Skoro vse pokrajine so se že pokorile, le v južni Franciji so še divjali boji.

Pred Dižonom je stala ena nemška brigada proti italijanskemu junaku Garibaldiju in njegovi iz samih prostovoljcev sestavljeni armadi.

častnika-prijatelja. Skupaj sta se učila in skupaj bojevala. Danes sta stali bateriji vsaka zase, ena na eni strani nemške vojske, druga na drugi. Tako se je dogodilo, da je prišla prva baterija prej v tabor, druga pozneje.

Mnogi, ki so še zjutraj z veseljem šli v boj, se niso več vrnili v tabor; razredčene so bile vrste moštva, razredčene vrste podčastnikov in častnikov. Da, mnogi so ležali mrtvi pod belo sneženo odejo, padli v boju za domovino. Počasi so se zbirale čete in končno je privozila proti taboru tudi druga baterija.

»Kaj je? Kaj se je zgodilo?« je vprašal. »Nič važnega,« je odgovoril Gregor in se trudil, da ne bi z glasom izdal svoje notranje razburjenosti, »le nekaj bi prosil!«

»Kaj Vam je? Le povejte!«

»Prosil bi za nekaj ur dopusta!«

»Dopust? Dopust?« je ponovil stotnik začuden. »Sedaj v tem času in tu na bojnem polju?«

»Le za dve ali tri ure!«

»In čemu? Kaj imate?«

Gregor je stopil bliže in s tresočim glasom dejal:

»Gotovo ste že slišali, gospod stotnik, da je poročnik Gersdorf padel — tam na onem hribu leži!«

»Ah!« je vzdihnil stotnik, »prijatelja sta, vedno so vaju imenovali: nerazdružljiva! Sedaj hočete — rajši ne mislite na to, nemogoče je! Vi hočete tja — k njemu hočete iti?«

»Da,« je odgovoril Gregor, »moram —.«

»Nemogoče,« ga je prekinil stotnik in pomilovalno položil roko na ramo svojega mladega sodruha. »Nemogoče; pustite ga tam v miru, padel je v boju, padel je za domovino; kaj bi mu Vi koristili tam?«

»Če še ni mrtev!« je vzkliknil Gregor. »Pustite me tja, bodite usmiljeni! Čutim, da ne bom nikdar več vesel in zadovoljen, če ne grem tja, če ga ne vidim!«

Ganjen mu je gledal stotnik v obličje in dejal: »To ne gre! Vem, kako zvesta je Vaša ljubezen do prijatelja... Le pustite, da izpregovorim! — Visoko Vas cenim in sami veste, kako Vas spoštujem, velikokrat sem Vam to pokazal!

Ljubim Vas kakor mlajšega brata in prosim Boga, da bi bil moj sinko, ki sedaj doma pogreša očeta, enak Vam, toda tega Vam ne morem dovoliti. Ne jaz, ne Vi, nisva gospodarja Vašega življenja, dolgujeva ga svojemu kralju in domovini, ki sva jima prisegla! — Ne smemo lahko miselno ravnati z njim, temuč ga moramo hraniti za boj in odločitev! — Neslavno bi umrli, ko bi šli sedaj na hrib, ki je v sovražnikovih rokah in kjer leži Vaš prijatelj! V boju je vsak mož vreden dvakrat več, a Vi tisočkrat! Ne, Gregor, te odgovornosti ne prevzamem — ne prosite me več!«

Zamolkel in tožen glas se je izvil iz prsi poročnikovih, in kakor bi iskal pomoči, je gledal svojemu dobremu stotniku v oči.

Boji v Karpatih. 1. Severno od Kolomeje vržejo naši pionirji ruski oklopni vlak s tira. — 2. Naše čete postavljajo strojne puške. — 3. Oddelek naše armade naskakuje strategično važno hišo. — 4. Naši oddelki na smučeh patrolirajo.

Bilo je zvečer 21. januarja. — Od jutra je že divjal boj. Srdito so se zaganjali drug proti drugemu in bojno polje je bilo pokrito z ranjenci in mrtvimi. Sneg je nalahko naletaval, kakor poslan z nebes, da blaži vojakom rane.

Končno je napočil večer in boj je bil končan. Na bojnem polju, kako uro pred mestnim zidovjem, je taborila nemška vojska, sovražnik pa se je umaknil v mesto. — Tudi je nehal padati sneg in mesec je priplaval po nebu in pošiljal svoje blede žarke na bojne poljane ter razsvetljeval širno sneženo ravan. Počil je zadnji strel, mir in grozopolna tihota je zavladala vsepovsod in čete so se zbirale, da skupno prebijejo noč.

K nemški brigadi sta pripadali tudi dve bateriji, katerima sta poveljevala dva

Nestrpno jo je Gregor, častnik pri prvi bateriji, pričakoval, in ko je privozila bliže, je vprašal vodjo prvega topa:

»Kje je poročnik Gersdorf?«

»Poročnik Gersdorf,« je odgovoril podčastnik, »je padel. Ravno ko smo se odpeljali, ga je zadela sovražna krogla. Tam na onem z vinogradi pokritem hribu leži!«

»Mrtev!« je kriknil Gregor in dvignil roke proti nebu, »mrtev, on mrtev!« Nalsonil se je kakor brez moči na drevo poleg ceste. Mimo njega pa so drveli topovi v tabor.

Končno se je zdramil iz sanj in se odpravil proti šotoru svojega poveljnika. S strahom se je ta ozrl na blede in obupni obraz svojega poročnika in mu je hitro stopil nasproti.

»Vse to sem že premišljal, toda zastoj! Brez miru sem blodil po taboru in nikdar več ne bom imel pokoja, ako ga ne vidim še enkrat! Pobratimstvo sva si že v vojni šoli prisegla in sedaj naj se iz-

»Slišal sem že, toda on leži na hribu, ki je v posesti Francozov. Gospod, ne hodite, nič bi ne koristilo!«

»Molči! Moram! Sam moram videti, ali je mrtev. Če bi me v dveh urah ne

»Ne. Nikogar svojih nimam več na svetu, jaz grem lahko. Sicer bi ti pa tudi stotnik ne mogel dati dovoljenja. — Kako nespameten si danes, daj nož!«

»Ah, gospod poročnik!« prosil je Henrik.

»Molči! Tako hočem!« je dejal Gregor.

Raven kakor sveča je stal sluga pred poročnikom in hitro porezal gumbe in podal gospodu plašč. Gregor se je oblekel, vtaknil v žep samokres in opasal sabljo tesneje. Potem je dal Henrik roko in dejal:

»Bog s tabo! Mogoče se vrnem, toda brez njega nikdar! Name ti ni treba čakati, leži in zaspi!« Nato je urno odkorakal.

Žalostna je bila pot. Strašno in grozopolno se je videlo bojno polje ob motnem svitu meseca. Vsepovsod okoli so ležala trupla, v vsakovrstnih legah, kakor jih je že doletela smrt. Tu je dvigalo truplo otrple roke proti nebu, tam je klečal drugi in držal v roki izstreljeno puško ob licu. Razbiti vozovi in kolesa in konjska trupla, vse je ležalo razstreseno in razmetano po bojnem polju; tiho in nepremično je ležalo vse to na in pod belo snežno odejo; vse pa je zvesto stražil blede mesec.

Hitro je stopal Gregor čez polje; dospel je do prednjih nemških straž, tam povedal

parolo in že je stal ob vznožju hriba, kjer je ležal njegov toliko ljubljeni prijatelj, in videl je v mesečini blesk bajoneta francoskih straž.

Tu je postal nekaj minut in globoko vzdihnil; srce mu je burno bilo, kakor bi mu hotelo raztrgati prsi, toda s silo se je skušal umiriti, kajti hotel in moral je biti miren in razsoden. Z bistrim očesom je pregledal hrib, da bi določil, kje je stala baterija. Razločno je bilo še videti sledove, ki so jih kolesa težkih topov globoko začrtala v snežno odejo.

»Med temi črtami sledov, mora ležati nekje,« je dejal in se ozrl proti francoskim stražam. Tesneje se je zavil v plašč

Z zapadnega bojišča. Nemci v francoskem strelnem jarku, ki so ga iztrgali sovražniku iz rok.

kažem; pričakuje me. — dovolite mi, da grem! Saj pridem v dveh urah zopet!«

»Ali pa nikdar!«

»Kako naj Vas omečim,« je vzkliknil Gregor. — »Spomnite se na svojega sina; njemu želim, da bi si našel prijatelja, ki bi ga spremljal vedno in povsod, v veselju in tugi, ki bi ga poiskal, kadar bi še živ med mrtvimi želel videti prijazen in bratski obraz! — Vem, da bi tudi on, če bi jaz smrtno ranjen ležal tam, kjer leži sedaj on, prišel in me tolažil in ne bi se bal nobene nevarnosti!«

»Preprosili ste me! — Pojdite! Vsako odgovornost prevzamem nase! Upam pa, da Vas bo Večni varoval in da se srečni vrnete! Še verujem na čudeže in stari Bog tudi še živi! Pojdite, Gregor, a bodite previdni. Bog z Vami, vrnite se zopet!«

Objel ga je in poljubil na čelo.

Hvaležno mu je stisnil Gregor roko in nato izginil med topovi. Tu je poklical svojega slugo. Ta je prišel in začudeno poslušal gospoda, ki mu je zapovedal, naj prinese njegov plašč, s katerega naj poreže svetle gumbe.

»Gumbe odreži,« je ponovil Gregor.

»Gumbe?«

»Da in podvizaj se! Lahko bi me izdali pri mesečni svetlobi!«

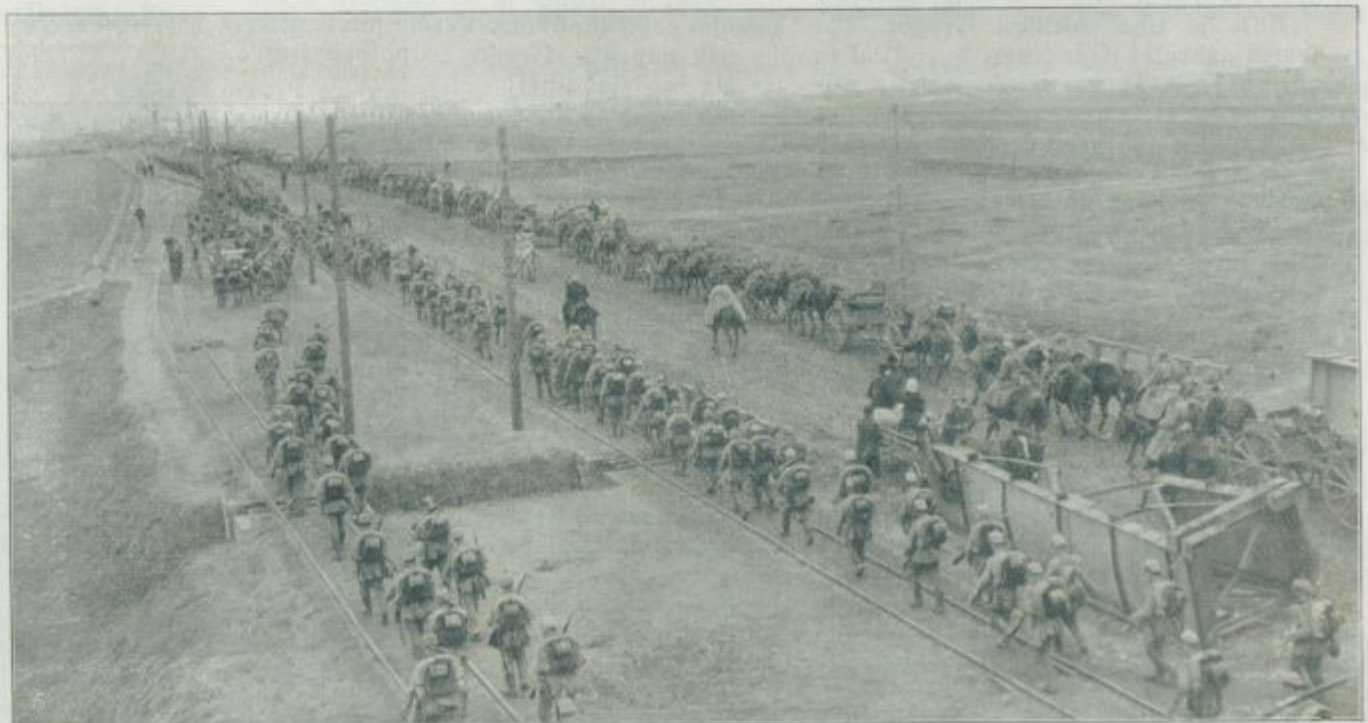
»Gospod, se odpravljate? Sedaj v noči?«

»Da! — Poslušaj, poročnik Gersdorf je padel; tam na onem hribu leži!«

bilo nazaj, tedaj sem mrtev in potem, Henrik, si ti moj dedič, saj veš, da sem sam! Ni veliko, toda vse, kar je v kovčegu, je tvoje. Zvesto si mi služil, in če se vrneš domov, na dom svojega očeta in ko popelješ nevesto pred oltar, tedaj se spomni name, svojega poročnika-gospoda v vojski! Ná, vzemi!« Iztrgal je iz svojega 'zapisnika kos papirja in zapisal nanj par besedi. »Moj testament, da se ti ne bo treba prepirati — no, vzemi vendar!«

S silo mu je stisnil list v roke. Zvesti sluga se je tresel od razburjenosti in prosil:

»Vzemite me s seboj, gospod poročnik! Dva opravita več kakor eden!«

Nemške čete med maršem na Rusko-Poljskem.

in sklonjen začel tiho in brezšumno hoditi v breg.

S težavo je šlo dalje, kajti roke so mu otrpnile in mnogokrat je zdrsnil nazaj po gladki in strmi poti. Tudi je mo-

boru, da prinese prijatelja na varno. Sedaj ni šel več po cesti, ampak jo je udaril kar čez polje proti taborečim četam. Naenkrat je čutil, kako se je prijatelj na njegovem hrbtu premaknil in zastokal.

»Te zelo boli? Ali naj malo postanem?«

»Ne, ne,« je šepetal ranjenec, »meni je dobro. Glej, tam oče, mati! — Sestra, glej, imam prijatelja, zvestega prijatelja — Gregorja!«

Se enkrat je ranjenec globoko vzdihnil, zadnjikrat... V brezmejni žalosti je stal Gregor tiho s truplom prijatelja v rokah. Njegov pogled je bil obrnjen proti nebu, proti mesecu.

»Mrtev! Ničesar več mi ne ostane na svetu! — Kar sem ljubil, mi je vzeto. Sam samcat sem!«

Nato je položil truplo prijatelja varno na tla, mu zatisnil oči in ga nesel v tabor.

Z nestrpnostjo sta ga pričakovala stotnik in Henrik, in ko ga je poveljnik zagledal, mu je urno stopil nasproti.

»To ste Vi, Gregor? Hvala Bogu! Zdravi in neranjeni?«

»Neranjen,« je odgovoril Gregor temno. »Kdo pa bi mi tudi kaj storil? — Ko sem ga našel je bil še živ; upal sem, da ga rešim, toda malo pred taborom je izdihnil svojo hrabro dušo!«

»Kako mirno, srečno in blaženo je njegovo obličje!« je rekel stotnik. »Lahka mu je morala biti smrt. Torej Vaša pot ni bila zastoj in spomin na ta dan Vam ostane vse življenje!«

Gregor je pogledal na mrtvega tovariša in rekel: »Kmalu bo jutro, pokopati ga hočem. Kdo ve, kdaj nas napade sovražnik!«

»Najprej se spočijte!« mu je dejal stotnik.

»Nisem truden,« je odgovoril Gregor s slabim glasom. »Ničesar nisem opravil. Kar sem storil, je zastoj. Pustite me, da ga še pokopljem.«

Vzel je truplo in se odpravil z bremenom proti topovom. Veselo mu je prišel Henrik naproti. Gregor je položil truplo na tla in dejal slugi:

»Prinesi dve lopati, pokopala ga bova, dan je blizu!«

Hitro je prinesel Henrik, kar je bilo potrebno.

»Sedaj glej! Tam med onimi tremi drevesi ga bova pokopala. Kraj se lahko vedno najde!«

Tiho sta začela. Slednjič je bila jama izkopana.

»Pojdi nazaj, Henrik, drugo bom že jaz oskrbel.«

Počasi se je sluga odpravil proti taboru.

Gregor je pokleknil k mrtvecu na tla. Varno je položil truplo v gomilo in ga počasi zakopal.

Medtem je napočilo jutro, in ko se je poslovil od prijateljeve gomile, je že slišal posamezne strele in povelja. Šel je v tabor.

Zopet je divjala bitka na bojnih poljanah. Semintja se je nagibala sreča. Na obeh straneh so se hrabro borili, da dosežejo venec zmaže! Obupno so se bojevale francoske čete, da ne pade mesto v roke zmagonosnega sovražnika. Korak za korakom so pridobivali nemški vojaki, ne meneč se za to, da je smrt vedno bolj in bolj krčila malo četo hrabro se borečih junakov. In preden je zavladala po bojišču noč, je padlo mesto v roke nemške armade in peščica preostalih sovražnikov je bežala, da čim prej doseže bližnjo gorsko trdnjavo.

Pred mestnim zidovjem se je zbrala hrabra vojska, da se pripravi na zmagoslavni vhod v mesto. In med tem, ko se je poveljnik pogajal radi predaje mesta, so iskali vojaki ranjene in mrtve.

Pod gričem med tremi drevesi so stali ob novo izkopani jami trije edini še preostali častniki obeh baterij, med njimi stotnik. Za njimi je stal Henrik in držal v roki z vrvmi prepleten lesen križ ter žalostno gledal na svojega padlega gosпода.

Tedaj je izpregovoril stotnik:

»Da, vojna nam vzame res najboljše! V boju za domovino sta padla, v cvetu življenja. Bog ve, kaj nas še čaka; toda bodi karkoli, lepše kakor ta dva ne moremo umreti! Da, najlepše je umreti za domovino!«

»Amen!« sta pritrdila častnika. Nato so poročnika pokopali.

Potem je rekel stotnik Henriku: »Mi gremo k baterijam, Vi pa pritrdite ta križ, naš zadnji spomin, na grob, da stoji, dokler ne postavi domovina tema dvema junakoma častnejšega spomenika!«

Z tresočima rokama je Henrik opravil delo, nato pa je zajokal na glas in se z razprostrtima rokama vrgel na gomilo...

Tedaj so veselo zatrobile fanfare. Zmagoslavne čete so se razvrstile po cesti. Henrik je hitro vstal in hitel k svoji četi. Ponosno in mogočno je donel zmagoviti glas tromb in od gorâ je odmeval.

In armada je vkorakala v zavzeto mesto!

Razširjajte „Ilustrirani Glasnik“!

Skrb za preživljanje armade. Velike poljske kuhinje ne morejo vedno za četami, zato so v nekaterih armadah vpeljali manjše kuhinje, katero prenašata po dva konja, kakor kaže naša slika. Prednost te kuhinje je, da pride lahko prav do strelne črte. Tudi v tej kuhinji se pripravljajo jedi že med potjo.

ral paziti, da ga ostro oko francoske straže ne odkrije. Toda sveta želja, videti padlega prijatelja, mu je vlivala pogum v srce in mu pripomogla do navidezno nemogočih stvari. Tako je dospel na vrh hriba.

Zopet je bil obdan s trupli padlih in hrabrih topničarjev. Pazno se je ozrl naokoli, kajti tu nekje bi moral ležati njegov prijatelj.

»Tam je!« je dejal, kajti pri blede mesečni svetlobi je mogel zapaziti tovariša.

Bil je pri njem, z rokama je otipal nogi in truplo poročnika. Ležal je na hrbtu in z očmi topo strmел v blede mesec.

Videl je, kako se prijateljeve prsi počasi dvigajo in padajo — še je bil živ! Pritisnil je svoja vroča lica na obraz prijatelja in slišal, kako mu je ranjenec tiho in z naporom govoril:

»Gregor? Hvala ti! Vedel sem, da prideš; čakal sem nate — in sedaj umrem!«

»Ne!« je tiho vzklikni Gregor. »Ti ne smeš umreti! Odnesem te odtod in rešen boš! — Ti ne smeš umreti, prijatelj!«

»Gregor,« je šepetal ranjenec, »jaz sem se poslovil od sveta! — Oče, mati — sestra! — Tam gori mesecu in zvezdam, ki gledajo nanje in name, sem povedal! — Le tebe, Gregor, le tebe sem še hotel videti, da se ti zahvalim za zvestobo! Ali veš še — tam v vojni šoli — no, sedaj si tu; vedno, kadar sem te potreboval, si bil pri meni! Bog s tabo, Gregor!«

»Ne! Ne!« je zaklical Gregor ves iz sebe. »Ne pustim te; iztrgam te smrti iz naročja!«

S silo si je naložil prijatelja na hrbet in z nadčloveško močjo se je odpravil po isti poti, po kateri je prišel.

In posrečilo se mu je. Počasi; da bi ranjenec, ki je nezavesten ležal na njegovem hrbtu, ne povzročil bolečin, je dospel do vznožja hriba; stal je že v krogu svojih lastnih straž. Tu se je ustavil in varno sedel na kamen, da se odpočije, potem pa se je urno odpravil proti ta-

Velika noč na severnem bojišču. × Kurat R. Zajc.

DOMA

† Andrej Rojic

je padel dne 9. septembra leta 1914. na južnem bojišču. Rojen je bil leta 1885. v Dornbergu na Goriškem. Rajni je bil vesten kmetovalec, kar mu je pa preostalo časa od domačega dela, ga je porabil kot načelnik dornberškega »Orla«. Med nami mu bo kot načelniku našega »Orla« vedno ohranjen hvaležen spomin. Doma zapušča očeta, sestro in dva nedorasla otroka. Bodi mu lahka tuja zemlja!

† Franc Pelicon

rojen v občini Dornberg na Primorskem, je padel dne 9. septembra na južnem bojišču. Po poklicu je bil gostilničar in mesar, a je rad sodeloval tudi pri delu za splošno korist. Bil je poročnik pri c. in kr. veteranskem oddelku v Dornbergu in si je s svojo vnemo pridobil mnogo zaslug zanj. Z njegovo smrtjo je zadela njegovo hišo velika izguba, kajti zapušča vdovo in pet mladoletnih otrok. Blagemu junaku bodi lahka tuja zemlja!

† Florjan šlemic

rojen l. 1893. v Svetni vasi na Koroškem, je služil pri 7. pešpolku in je padel dne 6. svečana blizu mesta Rohob, okraj Sokolovka. Zadet je bil v glavo ob deveti uri zjutraj in je bil v nezavesti do desetih zvečer. Potem je izdihnil in je bil pokopan tam na pokopališču.

Kot vojak je bil, kakor poročajo, vztrajen in hraber, kot človek tih in miren

značaj. Za njegove starše je njegova smrt velika izguba, ker je bil namenjen za naslednika njih domačije in bi bil gotovo vrl gospodar.

† Janez Pošinger

rojen l. 1889. v Svetni vasi na Koroškem, je padel, zadet od granate v drobovje, dne 20. oktobra na severnem bojišču. Po nekoliko urah je v strašnih bolečinah izdihnil.

Rajni je bil izredno močan in priden, v tovarni v Borovljah je opravljal najtežja dela, toda kruta vojna je tudi njega strla. Bog daj mir in pokoj njegovi duši!

† Franc Kerkoč

iz Kamenj na Vipavskem je umrl v epidemični bolnišnici v Kassi (Košicah) na Ogrskem. Bil je ranjen z dum-dum kroglo v nogo, a je že okreval. Ker ga je 7. februarja popadla mrzlica, so ga dali v epidemični oddelek. Umrl je 12. marca najbrž vsled legarja. — Rajni je bil edini sin, vnet član Izobraževalnega društva, vrl »Orel«, tih mladenič, ki ni imel kletvine na ustih; zgledno je izpolnjeval verske dolžnosti in zato se je vsem priljubil. Blagemu mladeniču: Počivaj v miru v ogrski zemlji! Žalostnemu očetu in materi: Bog Vaju potolaži!

† Franc Kocijančič

rojen 28. januarja 1893. na Brezjah, pri »Mariji Pomagaj«. Po poklicu krojač, je nekaj časa delal v Monakovem na Bavarskem. Lansko spomlad se je vrnil domov in bil potrjen. Za časa mobilizacije je odšel k vojakom. Na severnem bojišču je njegovo že od nekaj rahlo zdravje tako

Andrej Rojic
padel na sev. bojišču.

Franc Pelicon
padel na juž. bojišču.

oslabelo, da je moral dvakrat v bolnišnico in meseca januarja t. l. je nadebudni mladenič umrl za domovino.

† Anton Grkman

iz Tunjic pri Kamniku, je služil pri 7. lovskem bataljonu, oddelek strojnih pušk. Odrinil je z drugimi vred dne 27. julija pod zastavo. Ves čas se je hrabro bojeval in dolgo ni bil ranjen.

Kar nenadoma pride, da je dragi Tone, zadet od sovražne krogle, padel častne smrti za domovino dne 19. marca ponoči na severnem bojišču. Sporočil je to domačim njegov prijatelj, ki je bil do zadnjega trenutka pri njem.

Srce mi krvavi, ko Ti pišem, dragi prijatelj, zadnji spomin. Bil si vzor mladeniča-poštenjaka. Ljubili Te niso samo mati, bratje in sestre — vsak, kdor Te je poznal, Te je spoštoval. Še se spominjam, kako si navdušeno prepeval v cerkvenem pevskem zboru slavo Bogu in Mariji. Zato nas pa tudi sedaj tolaži zavest, da si srečen, in da že prepevaš slavo Bogu in Mariji na

Florjan šlemic
padel v Bukovini.

Janez Pošinger
padel na sev. bojišču.

Franc Kerkoč
umrl v Košicah.

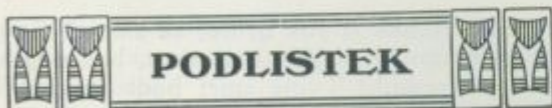
Franc Kocijančič
padel na sev. bojišču.

Anton Grkman
padel na sev. bojišču.

Franc Zupan
iz Jelovega na Dolenjskem,
umrl na Ogrskem.

PODLISTEK

Lepa Blanka.

Roman. Napisal P. Zaccone. — Prevel Josip Medic,
(Dalje.)

»Lažeš! Golin in Filip sta slepo orodje v rokah človeka, ki ju plača. Ta dva se ne menita, kje je Blanka, pri meni ali drugod. Tu tiči nekaj drugega... za vsem morajo biti ljudje, ki se hočejo polastiti papirjev gospe Kuran! Toda kdo je nasvetoval ta zločin? Govori! Odgovori, pes!«

Everard je vzdignil roko in zamahnil z nožem. Anglež je prestrašeno kriknil; imel je še toliko moči, da se je iztrgal in skočil v kot.

Vendar bi bilo po njem, če bi se ta trenutek ne bila odprla vrata; v njih se je prikazala nova oseba, ki je obrnila Everardovo pozornost nase.

Vstopil je bil gospod Lanson.

Zopet je blisk veselja preletel Everardovo obličje. Stal je v temi, tako da ga oče Armande ni videl, ter se je umaknil še bolj nazaj in stal Lansonu za hrbtom. Ta je stopil naravnost k Balkamu in pokazal neki listek.

»Vi ste mi poslali to pisemce, kajne?« mu je rekel.

»Jaz?« je odgovoril boječe Balkam in prestrašeno pogledal Everarda.

»Tisti, ki mi ga je prinesel, je rekel, da ste ga Vi pisali. Bil je Filip, ta me je tudi pripeljal sem!«

»Ne vem, kako je mogel reči...« je rekel Balkam vedno bolj v zadregi. »Morda se je zmotil.«

»Čemu se hlinite?« je dejal Lanson ves začuden, ki si nikakor ni mogel razložiti čudnega obnašanja Balkamovega. »Saj sva se vendar čisto jasno zmenila, da se Vi polastite Blanke in tako prisilite njegovega očeta...«

Gospod Lanson ni končal. Everard je pri zadnjem stavku stopil k vratom, jih dvakrat zaklenil in s trdo roko obrnil Lansonu k sebi.

»Everard!« je vzkliknil gospod Lanson in se je le s težavo oprstil njegove roke. Ko je videl besno, od jeze popačeno lice Everardovo, se je prestrašen zganil in se ozrl proti vratom.

»O, vrata so dvakrat zaklenjena!« je dejal Everard. »Vi veste, kje je Blanka, in zahtevam, da me peljete k njej. Takoj!«

»Motite se, Everard. Prišegam Vam, da...«

»Tiho! Peljite me k njej!«

»Jaz ne vem ničesar... ničesar mi niso povedali.«

»Ni res. Ali nisi sam ravnokar vse priznal?«

»Ta človek je blazen!« je zajecjal Lanson v zadregi.

»Ah, strah te je, prebledevaš... le spomni se, česa vsega sem zmožen!«

»Everard!«

»Da, Everard... Everard morilec, Everard na smrt obsojeni! Ti si me speljal na to usodno pot, ali se spominjaš? Ti si se bal Leona, da ti vzame Armando in z njo vso dedščino, in si prišel k meni in me pregovarjal, naj ga spravim s poti. In

nebeških višavah. Za Tabo žaluje tudi ves pevski zbor, katerega zvest član si bil. Za Tabo žalujemo tudi mi vsi, Tvoji zvesti prijatelji.

Počivaj, dragi Tone, mirno v hladni zemlji karpatski! Nas tolaži zavest, da se enkrat srečno snidemo nad zvezdami.

† Franc Zupan

je bil rojen dne 30. avgusta l. 1893. Služil je pri lovskem bataljonu št. 7, IV. stotinja. Dne 14. septembra l. l. je odšel na bojišče, kjer je dobil nalezljivo bolezen (pegasti legar). Umrl je v bolnišnici v mestu Eperijes na Ogrskem dne 12. februarja. Doma zapušča mater, očeta, tri sestre in tri brate, katerih je eden v ruskem ujetništvu.

Teško mu je bilo ob slovesu, kakor bi slutil, da ne bo nikdar več videl drage domovine.

Bil je veren, priden, pošten fant.

Lahka naj Ti bo tuja zemlja. Enkrat pa na veselo svidenje v nebesih!

Svetovna vojska.

Zadnja uradna poročila o bojih v Karpatih so redoma zelo kratka, njih bistvena vsebina je izražena v dveh besedah: Položaj neizpremenjen. To pomeni, da so se silni ruski naskoki, izvršeni s tako požrtvovalnostjo in velikanskimi žrtvami, razbili ob trdnosti naših postojank in ob železni hrabrosti naših čet. Rusi so se v Karpatih utrudili. Spoznali so, da je cena krvi, katero so plačali za nekaj višin, previsoka in da morajo izkravaveti, preden prodro v ogrsko nižavje. Naš položaj se je obenem znatno izboljšal; še vedno lahko trdimo o naših postojankah, da so nezavzetne. Trojni sporazum, ki je toliko upal od ruskih bojev v Karpatih, se sedaj tolaži, da pridejo obljubljene zmage na spomlad.

Na Rusko-Poljskem vlada mir. Vsled spomladnih vodâ so tla razmočena, ceste skoro nerabne in tako so se Nemci morali omejiti samo na obrambo manjših ruskih napadov. Porabili pa so čas primirja za to, da so zgotovili naravnost

nepremagljive utrdbe in zgradili nekaj novih, vojaško važnih prog. Ruska uradna poročila nič ne taje, da je treba v kratkem času pričakovati Hindenburgovih napadov; zopet bo stopil iz miru v boj, skrivnostni molk, ki sedaj vlada na Rusko-Poljskem, bo zopet zamenjal grom topov.

Glede zahodnega bojišča, kjer se položaj doslej kljub neprestanim manjšim praskam ni nič izpremenil, prorokuje trojni sporazum za spomlad nove boje, ki bodo baje hujši in bolj krvavi, nego vsi dosedanji. Napoči baje tisti čas, ko nastopi polnoštevilno proslula angleška milijonska armada na Francoskem. Nekaj je morda resnice na teh govoricah. Znano je, da je že lansko jesen odgovoril angleški vojni minister, ko so ga vprašali, kdaj da se konča vojska: »Kdaj se vojska konča, ne vem, a za Anglijo se prične šele majnika!« Tudi francoski vrhovni poveljnik Joffre (Žofr) napoveduje, da začno Francozi istočasno z Angleži silno prodirati proti Nemcem, medtem ko jih

bodo od vzhodne strani stisnili Rusi. Francozi žive sedaj v trdnem prepričanju, da se mora odločilna bitka izbojevati majnika ali vsaj junija in da bodo tedaj Nemci pognani iz Francije in Belgije. — Seveda ne računajo pri tem Francozi z dejstvom, da so pozimi tudi Nemci izvežbali veliko armado, ki doslej še ni posegla v boj.

Za kratkim mirom, ki je vladal pred Dardanelami, se imajo sedaj po tujih poročilih zopet začeti novi boji za Carigrad. Angleško-francoske torpedovke neprestano vznemirjajo morsko ožino, iskalci min jo čistijo za prehod bojnih ladij. Obenem pripravljajo Rusi armado za pohod proti Carigradu, medtem ko Angleži in Francozi že prevažajo čete proti Dardanelam.

Spor med Japonsko in Kitajsko, ki je grozil z novo vojsko na daljnem vzhodu, se bo najbrže le mirno poravnal. Kitajska nima dovolj moči, da bi se ustavila japonskim zahtevam, in je večino zahtev že sprejela. Japonci so zasedli nekaj ki-

Delo slovenskih pionirjev na bojnem polju v Karpatih.

Gotova žična ograja.

Volčje jame.

jaz, jaz, propali človek, sem se dal pregovoriti, ker si mi ponujal zlata... in ker sem upal, da s tem zlatom osrečim svojo hčer. In s tem še nisi bil zadovoljen, najel si razbojnika, ki so mi odpeljali Blanko, ponoči, ko mene ni bilo doma. Ah, preveč je teh grdih stvari! Včeraj sem bil še zločinec, danes sem sodnik. Ali razumeš?» Medtem ko je Everard govoril, se je gospod Lanson vedno bolj umikal proti vratom. Ko je videl, da je njegov tovariš na vrhuncu svoje divje jeze, mu je bilo jasno, kaka nevarnost mu preti, in je pograbil za kljuko, da uide.

Na to kretnjo je Everard odgovoril z glasnim porogljivim smehom. Stopil je bliže k Lansonu in ga pograbil za roko.

»Ali boš torej govoril?« ga je vprašal odločno in grozeče.

»Ponavljam Vam, da ne vem ničesar,« je odgovoril gospod Lanson v svojem blaznem strahu. »Na častno besedo, ni mi znano, kaj so storili z Blanko.«

»Torej si sklenil, da boš molčal?«

»Ali me hočete ubiti?«

Everard je dvignil roko.

»Da, ubijem te s to roko,« je dejal Everard s strašno hladnostjo. »Ubijem! Povem ti naravnost: še ta zločin, toda zadnji bo. Potem sem s svetom obračunal.«

»Prizanesitel!«

»Kako ste meni prizanesli? Med nama je stvar končana. Iz te sobe ne prideš več!«

Lansonu je prišla nova misel in z njo novo upanje. Nagnil se je k Everardu in mu je dejal:

»Čuj me, Everard! Nespameten si, če me ubiješ, jaz bi ti nekaj boljšega svetoval. Jaz imam dovolj denarja, kakor veš, bogat sem, in če hočeš, če me izpustiš, dobiš, kolikor zahtevaš, in Blanka bo za vso bodočnost preskrbljena.«

Everard ni odgovoril. Z mogočno kretnjo, ki še nikoli ni zgrešila svojega namena, je prisilil Lansonu, da je padel na kolena, in ga je nekaj hipov opazoval s čuvstvom pijane radosti. Nič več se ni mogel premagovati; nož, ki ga je imel v rokah, se mu je bliskal pred očmi, kar ga je še bolj razburjalo.

»Nečeš govoriti? Nečeš govoriti?« je ponavljal skoro šepetaje skozi zobe. »Ker

ne daš Blanke iz rok in ker se smeješ mojemu obupu in mojim prošnjam, boš poginil, ničvrednik! Tvoja smrt bodi pravična kazer za tvoj greh!«

Everard ga je vrgel na tla in mu porinil nož v prsi.

Gospod Lanson je zaječal, parkrat vztrepetal v smrtnem boju, še zadnjikrat globoko vzdihnil in slednjič obležal mrtev.

VII. Vrnitev.

Dokler je Everard bil v strašni mrzlici, ki se ga je bila polastila in ki ga je zapeljala v zločin, se je komaj zavedal groznega dejanja, ki ga je izvršil.

Ko je pa videl gospoda Lansonu iztegnjenega pred svojimi nogami, se je stresel po vsem telesu in je z grozo vrgel od sebe okrvavljeni nož, ki ga je še držal v roki.

Morilec! Postal je morilec... On, oče lepe Blanke, on, ki je že bil obsojen na smrt!

Segel si je z obema rokama v lase in si s svojimi razburjenimi prsti stisnil glavo. Ti zločinski prsti so šli preko čela in so

tajskih obrežnih mest in se polastili neke železnice. To pomeni začetek razpada kitajske državne samostojnosti.

Vavrčik.

Humoreska iz vojaškega življenja.
Spisal Teo von Torn.

»Kako Vam je ime?«
»Vavrčik.«
»Kako?«
»Vavrčik.«
»Teža ne morem izgovoriti. Torej, kadar kihnem, tedaj mislim Vas. Razumete?«
»Kakor zapovedujete, gospod poročnik.«
»Sedaj pojdite v kuhinjo in recite kuharici, naj Vam da srebrni samovar za kavo. Na strani ima luknjico in cevka je nekoliko zakrivljena. Dajte vse to v popravilo. Razumete?«

»Kakor zapovedujete, gospod poročnik.«
Baron je odslovil svojega novega »sluga« in boječe vprašal svojega prijatelja in tovariša, ki je prisostvoval temu prvemu srečanju med gospodom in slugo in se lahko smehljajal:
»No, kaj praviš?« je vprašal baron.
»Kaj naj rečem —«
»Smehljaj si se — in povedati mi moraš, zakaj. Ali ti fant ne ugaja?«
Nadporočnik je zmignil z rameni.
»Ugaja — moj ljubi Bog! Kaj posebnega tvoj Vavrštirčik —«
»No!«
»Hvala. Kaj posebnega ni. Treba ga bode še vzgojiti. — Sicer se pa pomeniva kaj več zvečer! Ali imaš popoldne kako opravilo?«
»Za božjo voljo — seveda!« je vzkliknil baron in potegnil tovariša, ki je stal že med vrati, nazaj. »Kmalu bi bil pozabil. Pomisli, moja nevesta pride popoldne k meni na kavo; naravno z gospo mamo —«

»Vraga! Generalova soproga?«
»Da, ne morejo si namreč predstavljati, kako je, če mlad poročnik sam vodi gospodarstvo,« je vzkliknil srečni ženin in se veselo smehljajal.
»Potem pa le pazi. Ekscelenca mama nadzoruje strože kot stari gospod! Zato si dal najbrže v popravo srebrni samovar za kavo?«
»Seveda. Podarila mi ga je namreč moja nevesta in neprijetno bi mi bilo, če bi ji ga ne mogel pokazati.«
»No, dobro opravi, prijatelj, in pozdravi Va — — —, ne — hvala — sem že pozabil!«

Delo slovenskih pionirjev na bojnem polju v Karpatih.

Krušna peč.

Eksplodizija podzemnega torpeda.

Ko se je poročnik vrnil opoldne iz vojašnice, ga je presenetila kuharica z neprijetno novico, da je žalibog popoldne ne bo doma. Sestrično je obiskala štorcklja — in ona mora biti zraven.

»No ja,« je baron previdno odgovoril, ker z njegovim kuhinjskim tiranom ni bilo varno črešenj zobati, »naj bo, — pa je vendar neprijetno, da obiše štorcklja Vašo družino vedno takrat, kadar Vas posebno potrebujem.«

»Tako — torej naj Vas pridemo vedno prej vprašat? Ne, gospod poročnik, tu mi pa ne boste ničesar ukazovali. To sploh ni lepo, da rečete kaj takega, ko Vam perem, kuham in strežem, in vse kakor svojemu človeku! Če ne zna Poljak skuhati lonca kave — zakaj pa je potem sploh pri vojaki. Vse sem mu že pripravila, kavo, sladkor, vse. In sedaj grem!«

Baron se je popraskal za ušesom. Bil je v zadregi. Še nikoli niso bile pri njem dame na kavi, in pri Vavrčik — vrage ga vzemi! — najbrže tudi še ne.

Kje pa je sploh ta človek? Poročnik je pritisnil na gumb električnega zvonca. Slišal je, kako je zvonček drdral, a sicer se ni nič ganilo.

Poročnik je stekel v vežo, in kakor strašno kihanje je zadonelo čez stopnice: Vavrčirčik!«

»Tako pridem dol, gospod poročnik,« mu je zašepetalo v odgovor, »Vavrčik je takoj gotov!«

Poročnik je s par skoki premeril stopnice in odprl vrata.

»Fant, če ne zletiš, kakor hitro te pokličem, te primem za ušesa! Vstani,

puščali za seboj jasen sled krvi... Nesrečnik se je sam s krvjo svoje žrtve ožigosal kot morilca!

Nem in nepremakljiv je ostal tako skoro četrt ure. Človek bi mislil, da je izgubil zavest, da ničesar ne vidi, ničesar ne sliši. Balkam je medtem izginil in Everard ni teža niti opazil. V sosednji sobi so zelo glasno govorili, toda on se za to še zmenil ni.

Slednjič se je, kakor bi ga kdo nena doma poklical iz spanja, stresel in je naglo odšel s kraja svojega zločina. Ko je šel skozi drugo sobo proti izhodu, ga je ustavila gospodinja te slaboglasne hiše.

»Kam greš?« mu je rekla tiho.

»Kaj ne vidiš?« je odgovoril Everard. »Skušal bom uiti!«

»V tej obleki? Poglej se vendar — preden napraviš dva koraka, te bodo že zaprli.«

Everard je pogledal svojo obleko; bila je vsa krvava.

»Pojdi z mano! Gor imam nekaj obleke; posodim ti jo, da moreš vsaj varno na cesto.«

Ta žena je bila tako navajena podobnih slučajev, da je ohranila po umoru, ki se je zgodil v njeni hiši, vso svojo treznost in da se je celo smejala. Everard je šel kakor brez volje za njo v prvo nadstropje.

Ko je prišel zopet dol, je bil skoro popolnoma drug človek in je lahko upal, da bo prevaril čuječe oko policije... Toda on je mislil na druge stvari.

Kam naj gre? Kje naj začne iskati Blanko? Na koža naj se obrne, da mu pokaže pot do nje?

Taval je, globoko zamišljen, po mestu semtertja, sedaj se obračajoč proti sredini Pariza, sedaj se zopet vračajoč proti svojemu predmestju. Dve uri je hodil tako in se ni mogel odločiti, kaj naj stori. Danilo se je že, po ulicah so hodili živahni, delavni ljudje, ki so noč zdravo prespali in si odpočili. Everard se je zbal, da bi se njegovo brezdavno postopanje sredi te na delo hiteče množice zazdelo komu sumljivo, in se je odločno obrnil proti predmestju, kjer je stanoval. Ko je bil pred svojo hišo, se mu je stisnilo srce. Zopet bo moral stopiti v Blankino sobico, kjer je

kljub vsemu vendarle preživel najlepše dneve svojega življenja!

Everard je odprl vrata in obstal presenečen na vrtu pred hišo.

»Čudno!« je dejal. »Blankina okna so odprta!«

Obenem se mu je zazdelo, da sliši glasove in korake v njeni sobi. Isti hip sta se razlegla iz nje dva klica — bila sta Leon in Blanka!

Blanka je bila tam in se je počutila bolje, mnogo bolje. K temu je gotovo svidenje z Leonom mnogo pripomoglo.

»Ali si ti, Blanka? Moja Blanka!« je jecljal Everard stiskajoč deklico v svoje naročje. »Pa kako se je vse to zgodilo? Kam si izginila? Kdo te je pripeljal opet semkaj?«

»Vse Vam povem, oče,« je odgovorila Blanka smehljaje, »samo vsega ne morem naenkrat.«

»Kdo je bil nocoj pri tebi?«

»Volkulja.«

»Ona te je odpeljala; in kdo te je privedel nazaj?«

»Tudi Volkulja.«

če govorim s teboj! Kaj pa delaš? — Moj Bog!»

»Lonec popravljam, gospod poročnik, ker sem izučen piskrovez. Zelo lahko delo.«

In ves srečen je pokazal srebrno posodo, ki je dobila v njegovih umetnih rokah neverjetno podobo.

Na pokvarjenem kraju je bila pritrjena velika štirivoglata kovina in vse je bilo zaradi večje varnosti prevezano z žico.

V prvem navalu jeze je iztrgal poročnik vojaku posodo iz rok in zamahnil, kakor bi hotel poskusiti na njegovi glavi, če je vsa stvar dosti trdno narejena.

Vavrčik je nastavlil roko pred glavo in šel potem za poročnikom po stopnicah jeznega obraza, kakor bi dobil namesto zasluženega žganja požirek petroleja.

»Sedaj zakuri. Pa hitro! Posode se mi ne dotakni več! In kadar zavre voda, me poklič! — Ti — ti — — —!»

»Če prideta dve dami, ni treba naznaniti. Pripelji obe sem. Če bi pa prišli kameradi — ali sploh veš, kaj je kamerad?«

»Seveda, gospod poročnik,« je odvrnil Vavrčik skoro užaljen, »vaš prijatelj.«

»Tudi, če hočeš. Torej če pride moj prijatelj ali kak drug častnik — razumeš — ga ne pusti k meni!«

»Kakor ukazujete, gospod poročnik!«

Poročnik je odhitel v sobo, da bi pripravil mizo. Dami sta imeli priti kmalu. Čeprav ni bil vajen v takih rečeh, je vendar lepo okrasil mizo z rožami, da je bil zadovoljen. A kmalu je bil ves divji, ko je stopil v kuhinjo.

Gost dim mu je udaril nasproti — in Vavrčik je nalagal še vedno nove pole papirja na ogenj, da se je kadilo bolj in bolj. Poleg tega je bil črn, kakor bi se bil plazil skozi dimnik.

Poročnik ga je vržel nazaj in odprl okna. Imel je le še malo časa. Baron je zavihal rokave in se pripravil, da bi sam napravil ogenj. Tedaj je zapel zvonec.

»Joj! So že tu!«

Poročnik je razburjen odhitel v sobo. Tu je spravil v red svojo uniformo in potem poslušal.

Vavrčik je odprl. A nihče ni prišel. Nastalo pa je vpitje in naraščal prepir. Naenkrat se odpro vrata in ekselencna mama vstopi v sobo s hčerko, ki je bila vsa solzna od smeha.

»Moj dragi,« je vzkliknila mama, »to je pa že prehudo! Moj mož naju spremlja — in Vaš vojak, Vaš sluga, ga ne pusti noter!«

»Pravi, da smejo danes k Vam le ženske,« je vzkliknila nevesta, čila deklica, in se med smehom vrgla v naslonjač. »Papa je Vaš komrat in ne sme k Vam!«

Poročnik je prestrašen stekel vun in je videl, kako se Vavrčik in general hudo borita. Vsled njegovega prihoda je zmagal general.

Drastični dogodek je razveselil družbo. Dame so skuhaile kavo same — in bilo je zelo prijetno.

Ko se je gospoda poslovila, ni bilo Vavrčika nikjer. Uro pozneje je obiskal nadporočnik barona — in tedaj je prišel Vavrčik, s culo v roki — popolnoma pripravljen za pot.

»Kje si pa bil! In kaj hočeš?«

»Sem pospravil svoje reči, gospod poročnik. Je bolje, da se ločiva — saj ni nobene pogodbe med nama!«

Darujte za „Rdeči križ“!

Ljubljanski cesarski strelci na preži. Bataljonski poveljnik s svojim adjutantom opazuje gibanje sovražnih čet. V ozadju se vidi njuno stanovanje.

Ljubljanski cesarski strelci. Ta slika, poslana nam iz Karpatov, kaže lep uspeh ljubljanskih cesarskih strelcev: Četo ruskih ujetnikov, med njimi tudi nekaj čerkezov.

»Zakaj vse to?«

»Tudi jaz si tega ne morem razložiti. Ko me je hotela vzeti s seboj, sem se branila, toda z njo sta bila tudi oče Golin in Filip. In tako sem morala v voz. Potem so me odpeljali v neko ulico, ki je ne poznam, in me spravili v neko stanovanje. Volkulja je bila vedno ob meni; mirila me je, naj se ničesar ne bojim, ker se mi ne bo zgodilo nič hudega. Tako je minilo nekaj ur... davi pa je prišel tisti človek, tisti Anglež iz Tulona, ki se menda imenuje gospod Balkam...«

»Da, da, vem,« je dejal Everard nestrpno. »Kaj je hotel od tebe?«

»Zdelo se mi je, da je ves prestrašen. Zaprl se je z Volkuljo v sobo, in ko sta zopet prišla k meni, sta že bila drugih misli in sta me brž dala pripeljati nazaj.«

»Ali je to vse?«

»Da, vse. Povedati moram le še, da sem našla doma gospoda Leona, ki Vas je tukaj že dolgo čakal.«

Everard ni odgovoril. Sedaj mu je bilo vse jasno. Balkam se je prestrašil in je po umoru naglo odšel iz gostilne ter pohitel

k Volkulji, da ji pove: Gospod Lanson je ubit. Morilec je Everard, ves njihov načrt se je ponesrečil — sedaj ne kaže drugega, kakor Blanko brž peljati nazaj, da ne pride do novih, še bolj neprijetnih zapletkov.

Ko je Everard premišljeval o teh stvareh, ga je Blanka z nasmehom opazovala.

»Poglejte, gospod Leon,« je dejala naenkrat šaljivo, »glejte, kako je moj oče danes lep! Kupil si je novo obleko.«

»Saj res,« je rekel Leon in ga je ostro pogledal, »ko sva se nocoj ločila, še niste imeli te obleke.«

Everard se je skušal nasmehnuti in je prijel Leona za roko, ter jo krepko stisnil.

»Leon,« mu je dejal obenem tiho, »govoriti moram s teboj.«

»Kdaj?«

»Tako.«

»In kaj se je zgodilo?«

»Pojdi, pojdi z menoj!«

Hotela sta oditi, toda Blanka je Everarda pridržala.

»Oče, saj ste komaj prišli,« mu je rekla ljubeče, »in zdaj hočete že zopet oditi?«

»Samo na trenutek,« je odgovoril Everard.

»Ah, to ni lepo!«

»Ne bodi huda, Blanka. Ko bi ti vedela, kako zelo te ljubim... Kako mi je dobro pri tebi...«

»In vendar odhajate!«

»Moram, Blanka, moram. Objemi me še enkrat z vsem svojim srcem, z vso svojo dušo. Objemi me in se spominjaj tega trenutka, kakor če bi se nikoli več ne videla... kakor da je to tvoj zadnji objem in poljub!«

»Zakaj govorite tako?« ga je vprašala Blanka vsa prestrašena. »Sedaj se ne ločiva nikoli več, kajne?«

»Ne, nikoli več!«

Objel je Blanko jo stisnil na svoje srce in jo iskreno poljubil na čisto čelo. Potem je naglo odšel z Leonom.

(Dalje.)

Lov nemških podmorskih čolnov na angleške ladje.

Dardanele.

Današnja številka »Glasnika« prinaša sliko Dardanel, gledanih z viška. Na sliki so dobro razvidne vse trdnjave te slavne morske ožine, za katero se bje sedaj tako vroč boj.

Kdor potuje po morju v Carigrad, opazi, da začne parobrod, ko je priplul v severni del Egejskega morja, počasneje voziti. Med otokoma Imbros in Sandžak Bihge, kjer se razteza ravan nekdanje Troje, se že čuti struja, ki prihaja skozi morsko ožino iz Marmarskega morja. Parobrod počasi plove v dardanelsko ožino.

Takoj z desne strani stoji eden izmed znanih dardanelskih gradov, takoimenovani Kum Kale, ki ga je bombardiranje francosko-angleškega brodovja sedaj že porušilo. To je stara, pa precej moderno

utrjena trdnjava, in leži na severni točki rtiča Top Tašia; na južni strani rtiča se izliva v morje reka Mendre, ali kakor jo Homer imenuje, Skamander. Kum Kale je dal zgraditi leta 1658. sultan Mohamed IV., na nasprotni, azijski strani pa je postavil trdnjavo Seddil Bahr Kalessi, t. j. »grad na morskem nasipu«. Razdalja med tema dvema gradovoma znaša komaj štiri km.

Neposredno poleg trdnjave Seddil Bahr leži utrjeni Etrogul. Izza svetilnika se dviga v hrib majhno mestece z velikanskim pokopališčem. Na zahodni strani utrdb se tukaj nahaja slavni grob Protesilaja, o katerem Homer pripoveduje, da je v trojanski vojski prvi stopil na suho in padel zadet od nekega Trojanca.

Tu zavije vožnja proti severu; ožina postaja nenavadno tesna. Azijsko obrežje je po svoji naravi mnogo lepše od evrop-

skega. Na tej strani se tudi kmalu prikaže trdnjava Dardanos, po kateri je cela ožina dobila svoje ime, za njo pa se vrste utrdbे Neppes Kalessi, Sultanije Kalessi in Čanak Kalessi. Mesto Čanak Kalessi je tudi znano po izdelovanju ilovnatih vrčev; ta industrija je tam zelo stara in se je v teku časa zelo izpopolnila. Trdnjava Sultanije, ki se naziva tudi Boghos Hissar, leži ob izlivu reke Rodios, ki jo večkrat omenjajo Homerjeve pesmi. Sultanije je ena izmed najmočnejših dardanelskih utrdb. Čanak Kalessi, ki leži v čudovito lepi pokrajini, imenujejo Evropejci navadno samo Dardanele, morda zato, ker leži v sredini morske ožine in po svoji legi nadzira vse ladje, ki plovejo tam mimo. Vsak parobrod, ki vozi tod v Carigrad, se mora pri Čanak Kalessi ustaviti in pokazati svoje listine.

Na tem ozkem delu dardanelske morske poti stoji na evropski strani kakor stražar utrdbe Kiliel Bahr, kar pomeni »ključ morja«. Tako jo je nazval nje zgraditelj Mohamed II., kateri je tudi na nasprotni strani sezidal utrdbo Kale Sultanije, kakor že ime kaže, da je ta zgradba sultanško delo. Ti dve utrdbi gospodujeta celi dardanelski ožini proti severu in jugu. Angleški admiral lord Fisher je izjavil, da ladja še ni zgrajena, ki bi mogla s silo to skozi. To jo najmočnejša obrambna točka v Dardanelah.

Med omenjene utrdbe spada tudi trdnjava Nagara na azijski strani. Celina tvori tukaj polotok, ki moli v morje; to je najtesnejše mesto morske ožine. Na evropski strani leži še mesto Galipoli, na azijski pa Lapsaki in Čardak. Potem priplove parobrod v široko Marmarsko morje, odkoder vodi pot naravnost v Carigrad.

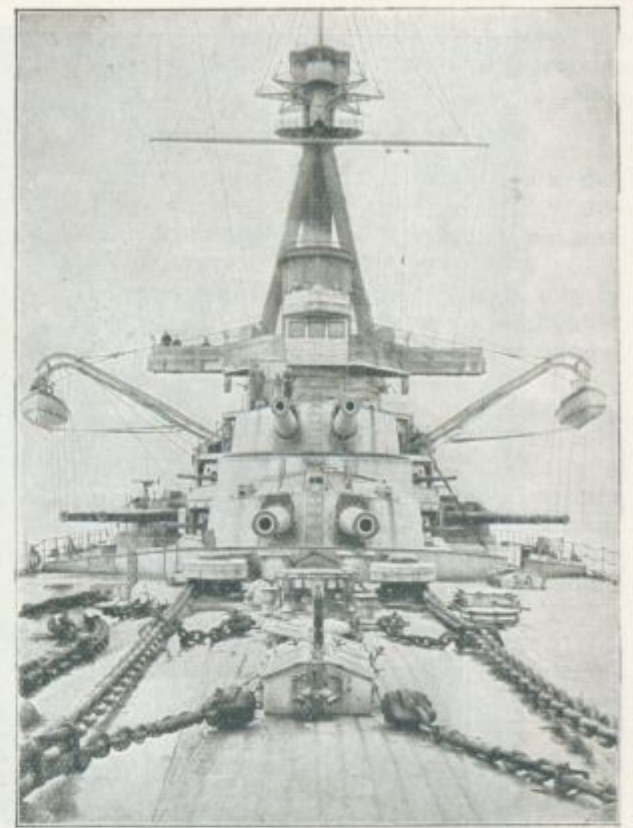
Doživljaji dveh ladij.

Nemški bojni ladji »Goeben« in »Breslau« sta bili ob začetku vojske v Sredozemskem morju. Bili sta takorekoč ujeti. V nevtralnem pristanišču ne sme bojna ladja vojskujoče se države ostati dalj kot 24 ur, vse poti iz Sredozemskega morja pa so bile Nemcem zaprte. Gibraltar so stražili Angleži, prav tako Suez, skozi Dardanele bi ladji prišli, med rusko brodovje v Črno morje, pot v Adrijo je bila od francoskega brodovja že odrezana. Nemška vlada si je tako pomagala, da je ladji prodala Turkom; s to kupčijo, ki je rešila Nemce iz zadrege, se je Turčija zelo zamerila trojnemu sporazumu. Od tega dogodka je bil spor med Turčijo in trojnim sporazumom vedno ostrejši, dokler ni slednjič prišlo do vojske.

Neki častnik ladje »Goeben«, ki je sedaj v turški službi v Carigradu, je v pismu, ki ga tukaj objavljamo, zanimivo popisal usodo in boje omenjenih nemških ladij. Častnik piše:

»Dne 2. avgusta 1914. smo v Mesini prejeli obvestilo, da je Rusiji napovedana vojska, in smo še isto noč odpluli skupaj z »Breslau« z ugaslimi lučmi iz Mesine v Filipevil, kamor smo dospeli 4. avgusta ob šestih zjutraj. »Breslau« se je že prej ločila od nas in je imela obstreljevati mesto Böne. Ko smo pripluli v Filipevil, smo razobesili nemško zastavo in začeli streljati ter smo razdejali luko. Hiš nismo hoteli poškodovati. Ko sta začela dva forta odgovarjati s havbicami in granatami, smo s polno paro zapustili luko, neprestano obsipani s sovražnim ognjem. Francozi so slabo streljali. Ko smo bili iz območja fortov, smo ustavili neki belgijski parnik in se zopet združili z »Breslau«, katera se je vračala iz Böne.

Kmalu potem smo opazili neko brodovje. S poveljem »Pripravi se na boj!« smo pluli naravnost proti njemu, toda ko smo prišli bliže, se je pokazalo, da so to angleške ladje — in med Anglijo in Nemčijo tedaj še ni bilo vojne napovedi! Angleške ladje so plule mimo nas in so se potem uvrstile za nami. Ko smo jih vprašali, kaj hočejo od nas, so nam odgovorili: »Bližnja nevarnost vojske med Anglijo in Nemčijo.« Ni nam kazalo drugega, kakor da skušamo uiti, kajti premoč je bila pač veliko prevelika. To se nam je končno tudi res posrečilo, toda le z nadčloveškim naporom. Celih 24 ur so delali vsi častniki, podčastniki in mornarji pri kotlih in v zalogah premoega. Premoega nam je že zmanjkovalo, pobirali smo ga z rokami iz vseh kotov. Popoldne smo pluli s hitrostjo 30 milj na uro. To je dejanje, ki mu ga ni para! Mislil sem, da moramo vsak hip vsi skupaj zleteti v zrak, s tako napetostjo so delovali stroji. Ladja se je tresla in trepetala, sprednji del je bil deloma pod vodo, toda brzela je kakor ptica. Zvečer

Krov moderne bojne ladje z brezžično brzojavno postajo, poveljniškim mostičem, rešilnimi čolni, oklopnimi stolpi in težkimi topovi.

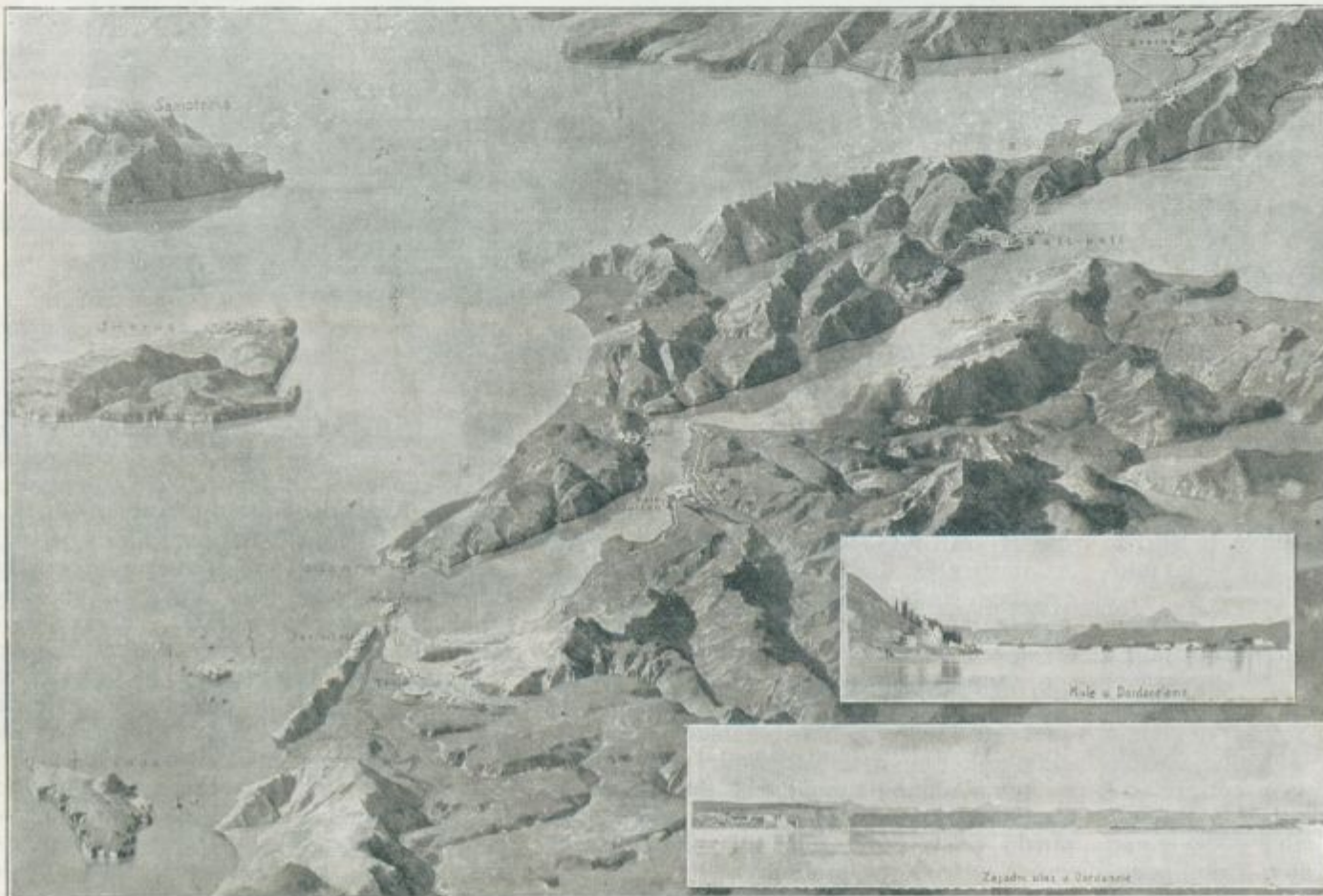
nismo več videli Angležev; ostali so za nami. Tako smo rešili 1100 življenj, ki so bila zaupana ladji, in 50 milijonov mark, kolikor je »Goeben« stala.

Ponoči smo dobili brezžično brzojavko, da je Angliji napovedana vojska. Pol ure pozneje smo nagi in od dima počrneli kakor zamorci odbili napad šestih torpednih ladij. Zjutraj ob osmih smo bili v Mesini, vsi trudni do smrti. V 24 urah smo morali luko zapustiti. Torej natovoriti kar največ premoega! Pred luko so se zbrale francoske ladje, da ujamejo »Breslau« in »Goeben«. Od cesarja smo prejeli brzojavko, ki se je dobesedno glasila:

»Sem trdno prepričan, da se »Goeben« in »Breslau« prebijeta.« In mi smo prebili francosko stražno črto! Pred odhodom smo vse pometali s krova in smo dne 6. avgusta ob šestih zapustili luko, zapajoč v Boga.

Sedaj se je zgodil slavni spopad pri Mesini. Trinajst ladij ter deset torpednih rušilcev je čakalo na nas. V Mesini so vsi mislili, da smo izgubljeni in tako ni tri dni svet ničesar o nas vedel. Po angleških in francoskih poročilih smo se dvakrat potopili. Bila je vožnja na življenje in smrt. O tem bi znale pripovedovati francoske in angleške križarke in torpedovke, ki so morale bežati v Port Said in Aleksandrijo, težko poškodovane in za boj nesposobne.

V nedeljo, dne 9. avgusta, smo pri-

Pogled na Dardanele.

pluli do Denije, enega izmed mnogih grških otokov. Iz Sredozemskega morja nismo imeli odprtih vrat. Našo združitev z avstrijsko Adrijo je angleško in francosko brodovje preprečilo. Več kot 24 ur nismo smeli ostati v nobenem pristanišču. Ni nam preostajalo drugega, kakor spustiti se v boj na življenje in smrt z velikansko premočjo...

In tedaj se nam je približala rešitev. Za Nemčijo smo bili izgubljeni, toda kupila nas je Turčija in tako smo dne 10. avgusta ob peti uri popoldne pripluli v Dardanele. Dve uri pozneje, torej ob sedmih zvečer, je že stalo pred vhomom v Dardanele pet velikih ladij in sedem angleških torpedovk, ki so zahtevale prosto pot v Dardanele, da nas ujamejo. Turčija je seveda to zahtevo odbila.

Sedaj se je začelo naše delo v turški mornarici...

S strojnikom in nemškimi mornariškimi častniki sem prišel na turško torpedovko »Št. 1. Harb« in turška mornarica se je uredila popolnoma po nemškem vzorcu. »Goeben« se imenuje sedaj »Tavor Sultan Selim«, »Breslau« pa »Midili«. Delo, ki ga opravljajo pri nas podčastniki, izvršujejo tukaj častniki in inženirji, podčastniškega stanu, kakršen je pri nas, tukaj ni. Turki imajo strogo povelje, pokoriti se našim navodilom, kar tudi radi store, ker sami spoznajo, kako so nerodni. Zanimivo je, kako se sporazumemo med seboj. Pomagamo si z rokami, s francoščino, angleščino, vsakega nekaj. Marsikateri večer sedim do ene ali dveh ponoči in poučujem nemščino. Na vseh turških ladjah delujejo nemški častniki ali podčastniki. Naš admiral je turški admiral in tako je tukaj vse v nemških rokah. V Turčiji je slišati samo eno besedo: Allemand (Nemec),

Stare utrdbe ob Bosporu.

kajti Nemec velja tukaj za osvoboditelja vseh mohamedancev.

Dobro nam je šlo do 28. oktobra. Bili smo v Črnem morju. Tedaj so nas napadli Rusi. Toda oni so izgubili pri tem dve ladjji, mi nobene. Potem smo odpluli z dvema torpedovkama — ki sta iz nemške tovarne — v Odeso, se vtihotapili v lukko in ostali notri 1 uro 25 minut. Tega ne bom svoj živ dan pozabil. Noč je bila temna kakor v grobu, luči smo ugasnili, strojni prostori zaprti, da ne prisije svetloba iz njih. Ob vhomu v lukko smo pluli mimo treh ladij; zadnja nas je opazila, toda bilo je prepozno — mi smo že bili v lukki. Nato nas je opazila neka druga ladja; straža na njej je začela razgrajati.

Toda usoda te ladje je že bila zapečatenata. Spustili smo vanjo torpedo, sledil je strašen pok in ladja se je potopila z vsem moštvo. To je bil začetek zmešnjave v Odesi. Parniki, ki so bili v pristanišču, so tulili s sirenami in parnimi piščalkami, zvonovi ruskih ladij, ki smo jih mi obstreljevali, so glasno klicali na pomoč.

V lukki je plavalo polno ljudi. Naši topovi, kalibra 7,5 centimetrov, so neprestano delovali. Po morju so se bliskali svetlobni reflektorji. Tako prestrašeni niso bili prebivalci Odesa še nikoli. Baterije s suhega nas niso mogle obstreljevati, sicer bi zadevale lastne ladje. Toda ko smo odhajali iz luke, so nas obsipale s krogli. Zaman, v temi se nam je posrečilo uiti.

Uspeh našega dela v Odesi je bil: Ena ladja, ena pomožna križarica, trije parniki, en stražni brod uničeni, trije parniki poškodovani, pet petrolejskih zalog je zgorelo, električna centrala je bila razdejana. Odesa vsaj tri tedne ni imela luči. In vse to sta izvršili dve majhni, nezavarovani torpedovki. Naš turški poveljnik se je branil pluti v Odeso; česa takega še ni videl.

Udeležili smo se tudi obstreljevanja Sebastopolja, seveda skupaj z »Goeben«. Rusko križarko »Prut« smo potopili in dve ladji težko poškodovali. — 18. avgusta smo pogнали 5 linijskih ladij in 2 križarki v beg. Sedaj pa zopet mirno sedimo v Carigradu.

Ljubljanski cesarski strelci v Karpatih. »Palača« polkovnega poveljstva. Pred njo sedi polkovni poveljnik, ob njem njegov adjutant.

Zmaga z orehi. Leta 1597. so se bojevali Španci s Francozi. Nekega dne se je pripeljalo pred mesto Amiens več kmetijskih voz, nalo-

Požrešnost.

Zelo razširjeno zlo je navada nekaterih ljudi, da mnogo jedo in s tem preveč obremenijo želodec in črevo. Ta požrešnost ima svoj vzrok v različnih okoliščinah in se ne da lahko odstraniti, ker je dotičnik takoj lačen, ako ne zadosti svoji požrešnosti. S časom pa privede požrešnost vsled pre-

obremenitve želodca do motenja prebave in požrešnež mora trpeti ali motenje prebave, želodčne bolečine, krče, zgago in zaprtje ali pa lakoto. Vsem na prebavilih bolehačim se priporoča, da imajo doma vedno Fellerjeve obvajalne, prebavo pospešujoče rabarbarjeve kroglice z zn. »Elsa-Pillen«, da jih lahko takoj rabijo pri želodčnih bolečinah, zaprtju, lenivosti črevesa in drugih motenjih prebave. Odstranjujejo namreč zaprtje, lajšajo krčne bolečine, izboljšavajo kri, zabranijo pa tudi, da se ne nabere preveč nezaželjene maščobe.

Te preizkušene, nalahno in gotovo učinkujoče odvajalne kroglice priporočajo mnogi zdravniki

in nimajo nobenih škodljivih postranskih učinkov. Vsled njihovega nalahnega učinkovanja jih tudi ženske in otroci radi jemljejo. 6 skatic pošlje za samo 4 K 40 v franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 331 (Hrvatska) ter se lahko obenem naroči Fellerjev bolečine lajšajoči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsa-Fluid«, ki ga mnogi zdravniki rabijo in priporočajo proti revmatičnim, protinastim in drugim bolečinam. 12 steklenic 6 K franko. Tudi to preizkušeno, mnogo boleznih zabranjujoče domače sredstvo naj bi bilo vedno pri roki.

— — — hajr.

ženih z žaklji orehovi, ki so jih spremljali kmetijski vozniki. Mestna vrata so se odprla, prvi voz je šel v mesto, žakelj je padel z voza, a orehi so kotalili na vse strani, stražniki so hiteli pobirati. Tačas so skočili kmetje k vratom, pograbili orožje in branili, da bi mogli stražniki zapreti vrata, dokler niso prišli v bližini skriti tovariši, ki so zasedli mesto. Ali veselje nad to zmagajo ni bilo dolgo, čez nekaj mesecev je osvojil Henrik IV. po hudem boju zopet mesto, v spomin je dal napisati na stara amienška vrata: Vzjet je bil Amiens na lisičji način; zopet pridobljen na levji način.

Zakonska zastopnost. V kmečki družbi so govorili o zakonski ljubezni in slogi. Prileten gospodar ni skrival mlajšim svojih izkušenj, pojasnil jim je: »Sloga med zakonskimi je silno lepa reč. Trideset let sem oženjen, pa sva bila z ženo samo enkrat iste misli, in to prvi dan najinega zakona, torej na dan poroke. To pa je bilo tako: hiša se je med svatbo vžgala in vsak naju je hotel biti prvi iz hiše...«

Nepobiten dokaz. Sodnik: »S čim dokazete, da je bil obtoženec pijan?« — Stražnik: »Zapovedal je hlapcu, naj prinese njegovemu avtomobilu škafo vode.«

ZDRAVSTVO

Bruhanje iz želodca. Zmešaj dve žlici limonovega soka in tri žlice pelinovega čaja ter uživaj vsake četrt ure žličko; na želodec naveži v gorko žganje namočeno krpo. — Ako bruha želodec, ker je ranjen od jedkih jedi ali drugih snovi, namoči kutnega semena na vodi in jemlji večkrat žlico tega sluzi, na želodec naveži obkladek lanene moke, kuhane na mleku. — Mnogo je ljudi, ki letajo z ranjenim želodcem od zdravnika do zdravnika, ne sledijo pa zdravnikovim predpisom, ampak menijo, da jih bo zdravnik ozdravil, tudi če sami nič ne pripomorejo k temu. — Kdor ima rano na prstu, varuje prst; kdor ima rano v želodcu, pa hoče jesti vse vprek, kakor zdravi ljudje! Potem ni čuda, da ne pomaga ne zdravnik, ne zdravilo. Večkrat je krivo rane v želodcu to, da mečemo jed vrelo vase. Nekdaj, ko so uživali ohlajene jedi, niso poznali toliko želodčnih in zobnih bolezni. Kdor čuti, da se je spekel v želodec, grlo ali sapnik, naj vzame takoj in potem še večkrat žličko olja ali mrzle smetane ali medu. Pojdi k zdravniku in varuj se tudi sam, zdravnik ni kriv neumnosti, katero počenajajo na želodcu bolni ljudje.

Kajenje lapuha je bilo včasih v navadi za oslovski kašelj, za krčni kašelj in nadohu. Kdor ni mogel kaditi, se je podkadir. Posušeno listje lapuhovo se vrže na žerjavico, život in glava se zakrijeta z rjuho in glava se drži nad dimom; potem se glava zavije, da se spoti. Najbolje se naredi to v postelji.

Opeklina na obrazu. Da ne zapuste hrast, drži se z obrazom večkrat nad gorkim mlekom, da gre topli sopar na obraz. Dobro mazilo je rumenjako olje, ki se dobi, če se skuha jajce, vzame rumenjak ven, drži nad plamenom sveče in polove kaplje, ki pridejo iz rumenjaka, ko se segreje. Nekateri si naredijo tudi mazilo iz zmečkane rumenjaka in mandelnovega olja, ali ocvro jajca na olju in si mažejo rane s tem oljem.

Noge in roke postajajo trde. Tari jih zjutraj in zvečer z gabezovim mazilom in koplji v češarkovi ali v otrobovi izkuhi.

Za razpokane prste sežgi sirka (metličje), zmešaj pepel z beljakom in namaži razpokline.

Za južovico in ožuljene noge sežgi staro usnje in štupaj s pepelom.

Za kašelj in nahod kuhaj štiri pesti delteje na litru vode in osladi z medom.

GOSPODINJA

Jed, ki nasiti za dvanajst. Namoči zvečer fižola in ga skuhaj predpoldne do mehkega. Razreži kosček prsne ali vratnega mesa, razbela malo čebule na masti, operi v tem meso, posoli in deni vanj odcejeni fižol in sirov riž. Ko se je vse skupaj parilo kakih deset minut, zalij s fižolovko in skuhaj do kraja. Na $\frac{1}{4}$ kg mesa vzemi ravno toliko riža in fižola. Meso je najbolje svinjsko; če je iz boljše kosa, bo pač jed boljša. Malo majarona in paradižnika se poda. — Ta jed je dobila l. 1912. na Dunaju častno darilo 200 kron v zlatu, ki je bilo razpisano za najbolj tečno, ceneno in okusno jed za ljudstvo, samo da je dal izumitelj sirov fižol z rižem obenem k mesu in kahal zalivaje počasi z vodo. Takrat je stala ta jed preračunjena na tri osebe približno 1 K, sedaj bi prišla seveda nekaj dražja, ali izplača se vendar, ker močno nasiti.

Pomladanska juha. Naber mlade odganjke jagodnjeka, rmana, kislice, regrata, grenkuljice, peteršilja in kopriv, vsakega enako množino, operi in skuhaj na slani vodi, odcedi vodo in razsekljaj zelenjavo. Na sirovem maslu zarumeni zdrobljenega suhorja, zalij z odlito zeliščeno vodo, deni zelenje nazaj in prevri. Žlica smetane in par strupenih jajec poboljšajo to zdravo jed.

Fižol z makaroni. Naredi bolj gosto fižolovo juho in skuhaj makarone posebej, ne smejo pa biti do kraja kuhani. Oplakni makarone in deni v fižol, da se kuha vse skupaj še deset minut. Je okusna in nasitna jed. Lahki kuhajo zraven še riž.

Juha cvetnega zelja. (Ameriški način.) $\frac{1}{4}$ kg cvetnih glavic kuhaj do mehkega na slani vodi, a pazi, da ne razpadejo. Kuhane pusti v vodi na toplem. Drugi $\frac{1}{4}$ kg cvetnih glavic polij s poldrugim litrom juhe in pristavi k ognju. Operi čebulo in deni v juho, deni tudi paradižnik, listek muškata in ščepec popra. Ko so cvetne glavice mehke, stresi v juho tudi $\frac{1}{4}$ kg drobtin, in ko so dobro prevrele, pretlači juho skozi sito. Glavice, ki so se kuhale posebej, deni v skledo za juho, vodo, na kateri so se kuhale, pa prilij k pretlačeni juhi. Potem raztepi pet rumenjakov in tri žlice smetane, stepi v juho in vlij v skledo na glavice. V juho deni še rižev klobasice, glaciране marone ali opečen kruh. — Postne dni zalij z mlekom namesto z mesno juho.

Cvetno zelje je dosti bolj okusno in lepo, če se kuha na mleku.

Kuhane ribe so bolj bele, če deneš v krop par žlic mleka.

Sedilo pletenih stolov se usloči rado. Obrni stol in obloži sedilo od notranje strani z rjuho, ki je namočena v kropu. V dveh urah se pletenje uravna.

DROBIŽ

Edisonov tek. Veliki iznajditelj T. Edison pravi, da večina ljudi preveč je, preveč spi in premalo dela. »Oni si bašejo želodec, samo da zadoste svojemu vsled navade naraslemu teku.« O sebi pravi, da ga način njegovega dela ovira v telesnem gibanju in da zato potrebuje samo 340 gramov redilne hrane na dan. Ta sestoji iz kavne žličice graha, majhnega kosca praženega kruha s kaviarom, tenke rezine kruha z maslom, majhnega kosčka šunke in kosčka rženega kruha s švicarskim sirom. Če mora dolgo hoditi ali iti po stopnicah gorindol, tedaj užije še 150 do 180 gramov hrane, da nadomesti izgubo telesnih stanic. Delavec, ki opravlja najtežja dela, potrebuje

po Edisonovem mnenju 1200 do 1500 gramov trde hrane. — Brez ozira na to, da se vedno preveč je, si velja vsaj sedaj ob času pomanjkanja in draginje zapomniti Edisonov recept.

General Pau. Francoski general Pau (Pö), kateri je pred kratkim z važno nalogo obiskal razna stolna mesta Evrope, se je seznanil z nemškimi orožjem že leta 1870./71. On ima samo eno roko. Desnico so mu odrezali zaradi težkih ran, ki jih je dobil v bitki pri Wörthu. Ko so mu hoteli odrezati roko, je bilo le še malo kloroforma v bolnišnici. Pau, tedaj še poročnik, je slišal, da zdravniki o tem govore, in jih je poprosil, naj ohranijo kloroform za vojake, on bo shajal tudi brez njega. Ko so mu rezali roko, je stisnil robec z zobmi in je tako prestal strašne bolečine amputacije. Oktobra meseca se je že zopet vrnil na bojišče, kjer se je odlikoval, dasi je imel eno samo roko.

Kupujte srečke 'Slovenske Straže'!

Skrajni čas je, da se po vseh slovenskih krajih razvije najživahnejše kupovanje srečk »Slovenske Straže« v Ljubljani. Žrebanje je že maja meseca. Ker velja srečka samo 1 K, naj bi v vsakem kraju plemeniti možje takoj opozarjali ljudstvo na namen tega podjetja »Slov. Straže«, ki bo čisti dobiček dala v korist ubogim otrokom, vdovam in sirotam padlih vojakov in invalidom. Treba je hitrega dela, da bo uspeh časten za nas vse!

Ostanki novega blaga za obleke, izgotovljeno perilo in najnovejše rute so došle na zalogo.

Ostanki prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač v Ljubljani, v Šelenburgovi ulici št. 5 v prvem nadstropju, nasoroti glavne pošte. Ostanke pošiljamo s pošto vsak dan takoj, ko dobimo naročilo.

Naslov za pisma zadostuje:

Podjetje „Hermes“ Ljubljana
Šelenburgova ulica št. 5/G.

Zahtevajte cenik od ostankov, perila in rut.

Knjigovoznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Kопitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela

Krajevni znaki za „Orle“, kokarde in pentlje z napisi za društva se izgotavljajo v najkrajšem času po zmeranih cenah.

Katoliška tiskarna II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani
Odgovorni urednik Josip Klovár.